

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea art. 12 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova

LEGE

**pentru modificarea art. 12 din Legea 156/1998 privind
sistemul public de pensii**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Alin. (1), art. 12 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998 se modifică și va avea următorul cuprins: „Cuantumul pensiei minime pentru limita de vârstă se stabilește de către Guvern, dar nu mai puțin decât cuantumul minimului de existență pentru anul precedent”.

Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii

- (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2021.
- (2) Guvernul, în decurs de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va adopta actele normative necesare executării prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea art. 12 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Prezentul proiect de lege este elaborat și înregistrat de către deputații grupului parlamentar PRO MOLDOVA.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>În multe țări dezvoltate și, de asemenea, tot mai mult în țările în curs de dezvoltare, sistemul de pensii reprezintă o prioritate politică. Cea din urmă se bazează pe ideea că, bunăstarea societății depinde în mare măsură de eficiența funcționării sistemului de protecție socială, în special pensii, iar instabilitatea acestuia este un factor de risc semnificativ pentru dezvoltarea economiei pe termen lung, deoarece cetățenii nu pot fi siguri în viitorul lor dacă sistemul de pensii nu este lucrativ, eficient, respectiv, nici nu pot fi motivați să participe în acesta, astfel contribuind la dezvoltarea economiei tenebre.</p> <p>Într-un stat ce are drept scop dezvoltarea unei economii sustenabile și protecției cetățenilor săi, scopul principal al planificării bugetare este de a preveni un dezechilibru în venituri și cheltuieli. Respectiv, raportând acest principiu la situația vizată în prezentul proiect de lege, planificarea bugetară eficientă face posibilă formularea sarcinilor prioritare ale sistemului de pensii, determinarea resurselor necesare pentru punerea lor în aplicare și evaluarea necesității reformelor structurale.</p> <p>Actualmente, Guvernul reprezintă organul care stabilește quantumul pensiei minime pentru limita de vârstă, prin stabilirea formulelor de calcul și de indexare a acesteia, ce are impact și asupra quantumului pensiei minime de dizabilitate, așa cum este prevăzut la Articolul 12 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998.</p> <p>Am fost martori cum diferite majorități parlamentare, prin intermediul Executivului, intervin în formulele de calcul și de indexare a pensiei minime, astfel încât ei să beneficieze politic din necazurile beneficiarilor de pensia pentru limită de vârstă și pensia de dizabilitate, fără de a le oferi ultimilor protecția socială potrivită, garantată de art. 47 din Constituția Republicii Moldova: „Statul este obligat să ia măsuri pentru ca</p>

orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.”

Astfel, din cauza instabilității factorului politic, ce duce după sine la instabilitatea politicilor promovate de către Executiv și intervenția haotică în legislația privind pensia minimă, caracterizată de oportunism politic și dezinteres total față de cetățenii Republicii Moldova, este încălcat constat principiul de previzibilitate și sustenabilitate în politica bugetar-fiscală, corespunzător, este imposibil să prognozezi pe termen mediu cheltuielile bugetare. Ca efect, avem o economie care se dezvoltă haotic și lent, iar beneficiarii de pensii sunt lăsați să trăiască din pensia oferită după placul politicianilor, care nu le acoperă nici o mică parte din cheltuieli.

Cu alte cuvinte, factorul politic nu trebuie să distrugă și înjosească pensionarii-seniorii din Republica Moldova ce au pus umăr dezvoltării statului pe durata a peste zeci de ani, ci invers, să reprezinte o prioritate strategică prin sprijinirea celor din urmă și acordarea unei baze financiare la nivel decent.

În raportul din iulie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS) menționează că sunt 524858 persoane care beneficiază de pensie pentru limită de vârstă și 121117 persoane care beneficiază de pensia de dizabilitate.

În altă ordine de idei, în prezent, pensia minimă pentru limită de vârstă reprezintă în anul curent 1131,46 lei, iar aceasta ar însemna că, cuantumul pensiei minime de dizabilitate în cazul unei dizabilități severe va constitui aproximativ 848 lei, în cazul unei dizabilități accentuate – aproximativ 792 lei, iar în cazul unei dizabilități medii – 565 lei.

În același timp, cuantumul minimului de existență pentru anul 2019 pentru pensionarii pentru limită de vârstă a constituit 1 707,4 lei, iar pentru persoanele care au o vârstă ce le permite să activeze nestingherit – 2 194 lei.

Cu alte cuvinte, pensia minimă pentru limita de vârstă este cu aproximativ 600 de lei mai mică decât minimul de existență, ceea ce ar însemna că pensia minimă pentru limita de vârstă nu poate asigura supraviețuirea unui pensionar, nemaivorbind despre persoanele cu necesități speciale, care pot obține venituri de la stat de 3-4 ori mai mici

decât minimul de existență. Situația descrisă reprezintă un tratament degradant și inuman din partea statului față de cetățenii săi, care au contribuit la dezvoltarea sistemului de protecție socială.

Concomitent, în corespundere cu datele livrate de către CNAS, la situația atestată în luna iulie 2020, există 154384 pensionari pentru limita de vârstă care au o pensie mai mică decât 1131 lei și 23454 de persoane care au o pensie de dizabilitate mai mică decât minima stabilită pentru categoria respectivă.

Deși CNAS, în raportul din iulie 2020, demonstrează că pensia medie achitată pentru limita de vârstă este de 1952 lei, iar pensia pentru dizabilitate – 1500 lei, și nu livrează cifra persoanelor care au o pensie mai mică decât cuantumul minimului de existență, cifrele livrate demonstrează încă o dată că sunt **sute de mii de cetățeni ai Republicii Moldova care au o pensie ce nu le permite să supraviețuiască, deși au lucrat zeci de ani și au contribuit la dezvoltarea statului Republica Moldova în rând cu alte persoane.**

Luând în considerare cele expuse, prezentul proiect de lege are drept scop stabilirea obligației Guvernului de a stabili cuantumul pensiei minime pentru limita de vârstă nu mai mic decât cuantumul pentru minimul de existență în medie pentru anul precedent. Cu alte cuvinte, pentru anul 2020, statul trebuie să achite o pensie minimă pentru limita de vârstă de 1707 lei, iar pensia pentru dizabilități severe să fie de 1280 lei, pentru dizabilități accentuate de 1194 lei, iar pentru dizabilități medii de 853 lei.

Luând în considerare că pensia minimă pentru ambele categorii va crește cu aproximativ 400 de lei, aceasta va permite majorarea semnificativă a pensiei pentru limită de vârstă și a pensiei de dizabilități, ceea ce va contribui la atingerea scopului stabilit prin art. 47 din Constituție: oferirea de către stat a unui trai decent pentru beneficiarii de pensii pentru limită de vârstă și a pensiei de dizabilități, care, cumulativ, reprezintă peste 630 mii de cetățeni ai Republicii Moldova.

Mai mult ca atât, reglementarea propusă ar contribui la fortificare principiului previzibilității și sustenabilității a sistemului bugetar-fiscal și ar permite cu o precizie mai mare să se elaboreze prognozele macro-bugetare, iar aceasta va aduce și la o

dezvoltare economică mai organizată și sănătoasă, nemaivorbind despre ridicarea încrederii cetățenilor în sistemul protecției sociale, ceea ce va ridica, indirect, și participarea cetățenilor în dezvoltarea acestui sistem.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de lege nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea Articolului 12 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998 astfel încât pensia minimă pentru limita de vârstă să nu poată fi stabilită mai mică decât cuantumul minimumului de existență pentru anul precedent, ceea ce ar presupune că și pensia de dizabilitate nu poate fi mai mică decât 75%/70%/50% din cuantumul minimumului de existență pentru anul precedent.

5. Fundamentarea economică-financiară

Nu este posibil de efectuat o analiză financiară, din motiv că, CNAS nu livrează public informația despre persoanele care au o pensie mai mică decât cuantumul minimumului de existență. Astfel, orice calcul fără identificarea numărului exact de persoane, care au o pensie mai mică decât minimumul de existență, precum și numărul persoanelor care au o pensie de dizabilitate mai mică decât cea propusă- zădărnicește oricare analiză economico-financiară. Astfel, în corespundere cu competențele prevăzute de lege, Ministerul Finanțelor trebuie să efectueze analiza economico-financiară.

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova